

Φώτης Κόντογλου: Οἱ Νεομάρτυρες

[/ Ορθόδοξες Προβολές](#)

Τὸ νὰ μιλᾷ κανένας σήμερα καὶ νὰ γράφει γιὰ κάποια πράγματα τῆς θρησκείας, ὁ πολὺς κόσμος τὸ νομίζει γιὰ ἀνοησία. Καὶ ἀκόμα μεγαλύτερη ἀνοησία ἔχει τὴν ἰδέα πῶς εἶναι τὸ νὰ γράφει γιὰ τοὺς ἁγίους μάρτυρες, καὶ μάλιστα γιὰ κείνους ποὺ μαρτυρήσανε κατὰ τὰ νεότερα χρόνια ποὺ βασιλεύανε οἱ Τοῦρκοι ἀπάνω στὴ χριστιανοσύνη, ἐπειδὴς ὁ λίγος καιρὸς ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπ' αὐτοὺς κάνει ὥστε νὰ τοὺς νοιώθουμε πολὺ κοντά μας, ἀνθρώπους σὰν κ' ἐμᾶς, ἐνῴ τοὺς ἀρχαίους μάρτυρες τοὺς βλέπουμε μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες ποὺ περάσανε ἀπὸ τότε ποὺ μαρτυρήσανε καὶ στὴ φαντασία μας παρουσιάζονται εὐκολότερά με τὸν φωτοστέφανο τοῦ ἁγίου.

Κανένας λαὸς δὲν ἔχυσε τόσο αἷμα γιὰ τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ, ὅσο ἔχυσε ὁ δικός μας, ἀπὸ καταβολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ ἴσαμε σήμερα. Κι αὐτὸς ὁ ματωμένος ποταμὸς εἶναι μια πορφύρα ποὺ φόρεσε ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας, καὶ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ἔχουμε γιὰ τὸ μεγαλύτερο καύχημα, κι ὅχι νὰ τὴν καταφρονοῦμε καὶ νὰ μὴ μιλοῦμε ποτὲ γι' αὐτή, καὶ μάλιστα νὰ ντρεπόμαστε νὰ μιλήσουμε γι' αὐτή, σὲ καιρὸ ποὺ δὲ ντρεπόμαστε γιὰ τὶς πιδὲ ντροπιασμένες καὶ σιχαμερὲς παραλυσίες ποὺ κάνουνε οἱ ἄνθρωποι στὸν ἀδιάντροπο καιρὸ μας.

Ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ πονηρεμένοι ἄνθρωποι φροντίζουμε μονάχα γιὰ τὴν καλοπέραση τοῦ κορμιοῦ μας, καὶ γιὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ μας ἔχασε τὴν εὐαισθησίαν της, μ' ὅλα τὰ πνευματικὰ γιαιτρικὰ ποὺ λέμε πῶς ἔχουμε. Καὶ γι' αὐτὸ περιφρονοῦμε καὶ τοὺς λέμε ἀνόητους ἐκείνους ποὺ δὲν κοιτάζουνες τὸ ὕλικὸ συμφέρον τους, ἀλλὰ κάνουνε κάποιες θυσίες.

Κατὰ πολὺ ἀνόητους καὶ μικρόμυαλους θεωροῦμε ἐκείνους ποὺ θυσιάσανε τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴν πίστη τους, ἀφοῦ, κατὰ τὴν ἁμαρτωλὴ κρίση μας, δὲν κοιτάξανε νὰ χαροῦνε τὰ νιάτα τους καὶ ν' ἀπολάψουνε τοῦτον τὸν κόσμον, ποὺ εἶναι χειροπιαστὸς καὶ σίγουρος, ἀλλὰ βασανιστήκανε, φυλακωθήκανε, δαρθήκανε καί, στὸ τέλος, σφαχτήκανε ἢ κρεμαστήκανε, οἱ ἄμυαλοι, γιὰ κάποιους ἴσκιους ποὺ λέγονται ἀθάνατη ζωὴ καὶ βασιλεία τῶν οὐρανῶν...

... Μ' αὐτὰ τὰ λόγια βροντοφωνεῖ πῶς ἡ Ἐκκλησίαν μας, μὲ τὰ μαρτύρια ποὺ τραβᾷ ἀπὸ αἰῶνες, εἶναι ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησίαν, ἡ βλογημένη ἀπὸ τὸν Κύριον, κι ὅχι ἡ Δυτικὴ, ἡ καλοπερασμένη ἡ ὑπερήφανη ἀφέντρα, ποὺ ὅχι μονάχα τὸ αἷμα της δὲν ἔχυσε γιὰ τὸν Χριστό, ἀλλὰ ἡ ἴδια ἔκαιγε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν τῆς ἦτανε ὑπάκουοι.

Οἱ δικοὶ μας οἱ ἅγιοι, ποὺ μαρτυρήσανε στὸν καιρὸ ποὺ εἴμαστε σκλάβοι στοὺς Τούρκους, ἦτανε ταπεινοί, ἀπλοί, λιγομίλητοι, μὲ τὴ φωτιὰ τῆς πίστεως στὰ στήθια τους, ἀπονήρευτοι κι ἀγράμματοι, ἀφοῦ τὸ μόνο ποὺ γνωρίζανε νὰ λένε μπροστὰ στὸν ἀγριεμένο τὸν κριτὴ ἦτανε «Χριστιανὸς γεννήθηκα καὶ Χριστιανὸς θ' ἀποθάνω!».

Νέοι ἄνθρωποι, παλικάρια ἀπάνω στ' ἄνθος τῆς νιότης τους, πηγαίνανε προθυμερὰ νὰ παραδοθοῦνε γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, κι ἀντὶς ἀρραβωνιάσματα καὶ σφαζόντανε σὰν τ' ἄρνια ἢ κρεμαζόντανε μὲ τὴ θελιά, στὸν λαιμό τους καί, γιὰ νὰ τοὺς τυραγνᾷνε περισσότερο οἱ ἄπιστοι, κόβανε τὸν λαιμό τους σιγὰ-σιγὰ μὲ στομωμένα μαχαίρια ἢ τοὺς χωρίζανε μὲ σάπια σχοινιά ποὺ κοβόντανε, γιὰ νὰ τοὺς ξανακρεμάσουνε.

Καὶ τὰ μόνα ποὺ ξέρανε ἀπὸ τὴ Θρησκείαν μας οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἦτανε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶπε: «Ὅποιος μὲ ὁμολογήσει μπροστὰ στους ἀνθρώπους, θὰ τὸν ὁμολογήσω κι ἐγὼ μπροστὰ στὸν Πατέρα μου, ποὺ εἶναι στὸν οὐρανόν, κι ὅποιος μ' ἀρνηθεῖ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ἀρνηθῶ κ' ἐγὼ μπροστὰ στὸν Πατέρα μου, ποὺ εἶναι στὸν οὐρανόν». Καθὼς καὶ τὰ λόγια, τοῦτα, ποὺ εἶπε ὁ Κύριος: «Μὴ φοβηθεῖτε ἀπὸ κείνους ποὺ σκοτώνουνε τὸ σῶμα, μὰ ποὺ δὲν μποροῦνε νὰ σκοτώσουνε τὴν ψυχὴ», καί: «Ὅποιος χάσει τὴ ζωὴ του γιὰ τ' ὄνομά μου, αὐτός θὰ ζήσει στὴν αἰώνια ζωὴ».

ᾠ! Τι ὕψος καὶ πόση πνευματικὴ εὐπρέπεια εἶχε ἡ φυλὴ μας, τὸν καιρὸ ποὺ

θαρροῦμε ἐμεῖς πὼς ἦτανε ἀγράμματη καὶ βάρβαρη. Ἐμεῖς, οἱ σημερινοί, εἴμαστε βάρβαροι, ποὺ δὲν εἴμαστε σὲ θέση νὰ νοιώσουμε ὅσο πρέπει τὴν εὐγένεια καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς θυσίας γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὴν προσφέρανε μὲ τὰ κορμιά τους ἐκεῖνοι οἱ λεονταρόψυχοι, ποὺ γι' αὐτοὺς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης πὼς δὲν γεννηθῆκανε ἀπὸ αἷματα, μήτε ἀπὸ θέλημα τῆς σάρκας, μήτε ἀπὸ θέλημα ἀντρός, ἀλλὰ πὼς γεννηθῆκανε ἀπὸ τὸν Θεό. Ἡ γενεὰ ἡ δική μας, «ἡ μοιχαλὶς καὶ ἁματωλός», ἃς κάνει τὸν ἔξυπνον ἐκεῖ ποὺ δὲν χωρᾷ καμιὰ ἔξυπνάδα, ἃς περιπαίζει ἐκείνους ποὺ δώσανε τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν πίστη τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς. Θὰ ἔρθῃ μέρα ποὺ θὰ δώσει ἀπολογία καὶ σὲ τοῦτο τὸν κόσμον καὶ στὸν ἄλλον, καὶ τότε θὰ καταλάβει σὲ τί σκοτάδι βρισκότανε...

Ἀπὸ τὸ βιβλίο του «Πονεμένη Ρωμιοσύνη», τῶν ἐκδόσεων «Ἀστήρ»